

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

19 iulie 2013

VM nr. 214

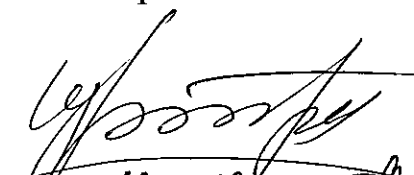
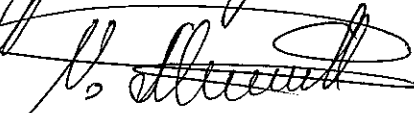
Curtea Constituțională a Republicii Moldova

SESIZARE

privind verificarea Constituționalității Hotărârii Parlamentului privind revocarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 180 din 12.07.2013

Deputat în Parlament

Mihail Chiriac
Valeriu Munteanu
George Bricea
Corina Fălcuș

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

INTRARE NR. 342
19 07 20 13

I. Autorul sesizării:

- Mihai Ghimpu, Valeriu Munteanu, Corina Fusu, Gheorghe Brega
- deputat în Parlament
- bd. Ștefan cel Mare 105
- 079523345

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect:

- Hotărârea Parlamentului privind revocarea din funcția de director general al

Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 180 din 12.07.2013

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. **Constituția Republicii Moldova**

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

- (1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.
- (2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 39

Dreptul la administrare

- (1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.
- (2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Articolul 66

Atribuțiile de bază

Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

- a) adoptă legi, hotărîri și moțiuni;

- b) declară referendumuri;
- c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării;
- d) aprobă direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului;
- e) aprobă doctrina militară a statului;
- f) exercită controlul parlamentar asupra puterii executive, sub formele și în limitele prevăzute de Constituție;
- g) ratifică, denunță, suspendă și anulează acțiunea tratatelor internaționale încheiate de Republica Moldova;
- h) aprobă bugetul statului și exercită controlul asupra lui;
- i) exercită controlul asupra acordării împrumuturilor de stat, asupra ajutorului economic și de altă natură acordat unor state străine, asupra încheierii acordurilor privind împrumuturile și creditele de stat din surse străine;
- j) alege și numește persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege;
- k) aprobă ordinele și medaliile Republicii Moldova;
- l) declară mobilizarea parțială sau generală;
- m) declară starea de urgență, de asediu și de război;
- n) inițiază cercetarea și audierea oricăror chestiuni ce se referă la interesele societății;
- o) suspendă activitatea organelor administrației publice locale, în cazurile prevăzute de lege;
- p) adoptă acte privind amnistia;
- r) îndeplinește alte atribuții, stabilite prin Constituție și legi.

Articolul 76

Intrarea în vigoare a legii

Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.

Articolul 107

Administrația publică centrală de specialitate

(1) Organele centrale de specialitate ale statului sînt ministerele. Ele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărîrile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sînt responsabile de activitatea lor.

(2) În scopul conducerii, coordonării și exercitării controlului în domeniul organizării economiei și în alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor, se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative.

Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27.12.2001

Articolul 1. Sfera de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește modul de inițiere, elaborare, avizare, expertiză, redactare, interpretare și ieșire din vigoare a actelor legislative, precum și mijloacele, metodele și tehnicile utilizate în acest sens.

(2) Regulile de inițiere, elaborare, expertiză, redactare și emitere a actelor normative ale Guvernului, altor autorități ale administrației publice centrale și locale sînt aprobate prin lege.

Articolul 2. Actele legislative

(1) Actele legislative sînt acte adoptate de unica autoritate legislativă a statului în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Regulamentul Parlamentului,

de alte reglementări în vigoare, și ocupă poziția cea mai înaltă în ierarhia actelor normative din Republica Moldova.

(2) Din categoria actelor legislative fac parte:

- a) Constituția Republicii Moldova și legile constituționale;
- b) legile organice și legile ordinare;
- c) hotărârile și moțiunile.

Articolul 4. Principiile de bază ale legiferării

(1) Actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.

(2) Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.

(3) La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile:

- a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;
- b) consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice;
- c) transparenței, publicității și accesibilității.

Articolul 11. Hotărârile

(1) Hotărârile Parlamentului sînt acte legislative subordonate legilor, se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, dacă prin Constituție nu este prevăzută o altă majoritate, și nu se supun procedurii de promulgare. Hotărârile cu caracter individual și alte hotărâri care nu conțin norme de drept pot fi examinate fără a fi supuse tuturor procedurilor prealabile în organele de lucru ale Parlamentului.

(2) Hotărârile Parlamentului se adoptă:

- a) în domeniul organizării activității interne a Parlamentului și structurilor ce intră în componența sa ori îi sînt subordonate nemijlocit;
- b) pentru aprobarea sau modificarea structurii unor organe sau instituții;
- c) pentru alegerea, numirea, revocarea, destituirea și suspendarea din funcții publice;
- d) pentru aprobarea altor acte care nu conțin norme de drept;
- e) în alte domenii care nu necesită adoptarea de legi.

(3) Modificarea, completarea și abrogarea hotărârilor Parlamentului se fac, de regulă, prin hotărîre, conform procedurii stabilite în acest sens.

Legea cu privire la energetică nr.1525-XIII din 19.02.98

Articolul 4². Administrarea Agenției

(1) Agenția este condusă de Consiliul de administrație alcătuit din cinci directori.

(2) Parlamentul desemnează unul dintre cei cinci directori ai Consiliului de administrație în funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției.

(3) Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității membrilor consiliului. Fiecare director deține un singur vot.

(4) Directorul general al Consiliului de administrație este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil. Directorii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament la propunerea comisiei parlamentare de profil. Toți directorii sînt desemnați pentru o perioadă de 6 ani. În cazul apariției, din diferite motive, a locului vacant de director, Parlamentul, în termen de o lună, desemnează un nou director. La prima desemnare, directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, iar doi – pe un termen de 2 ani. Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 12 ani.

(5) Directorul Consiliului de administrație trebuie să fie cetățean al Republicii Moldova, să aibă studii universitare în domeniul tehnic, economic sau juridic și experiență de lucru în domeniul respectiv, inclusiv de cel puțin 3 ani în funcție administrativă de conducere.

(6) Funcția de director al Consiliului de administrație încetează prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- c) alegerii în altă funcție;
- d) condamnării pentru savârșire de infracțiuni cu intenție și/sau condamnării la privațiune de libertate prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată;
- e) rămînerii definitive a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;
- f) aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

(7) Directorul general angajează personalul Agenției cu consimțămîntul a cel puțin unui membru al Consiliului de administrație.

(8) La întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție în corespundere cu prezenta lege, directorul Consiliului de administrație nu este în drept:

- a) să desfășoare activități remunerate sau să obțină alte avantaje;
- b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi;
- c) să obțină cîștiguri financiare sau materiale datorită funcției pe care o deține;
- d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(9) În decurs de 2 ani după eliberarea sa din funcție, directorul Consiliului de administrație nu poate ocupa funcții la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(10) Directorul general al Consiliului de administrație prezintă Parlamentului raport despre activitatea Agenției în anul precedent.

H O T Ă R Î R E

cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

nr. 238 din 26.10.2012

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII. BUGETUL AGENȚIEI

Conducerea

12. Agenția este condusă de un Consiliu de administrație, organ colegial alcătuit din 5 directori.

13. Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității membrilor acestuia. Fiecare director deține un singur vot. Hotărârile Consiliului de administrație se semnează numai de către membrii consiliului.

14. Parlamentul desemnează pe unul din cei 5 directori ai Consiliului de administrație al Agenției în funcția de director general al Consiliului.

15. Directorul general al Consiliului de administrație este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, avînd avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil. Directorii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament la propunerea comisiei parlamentare de profil. Toți directorii sînt desemnați pentru o perioadă de 6 ani. În cazul intervenirii, din diverse motive, a vacanței funcției de director al Consiliului de administrație, Parlamentul, în termen de o lună, desemnează un nou director. La prima desemnare, directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, iar alți doi –

pe un termen de 2 ani. Niciunul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține această funcție mai mult de 12 ani.

16. Directorul Consiliului de administrație trebuie să fie cetățean al Republicii Moldova, să aibă studii superioare în domeniul tehnic, economic sau juridic și o experiență de lucru în domeniul respectiv, inclusiv experiență de cel puțin 3 ani într-o funcție administrativă.

17. Directorul Consiliului de administrație se angajează să acționeze independent și obiectiv, în interes public, fără a solicita sau urma instrucțiuni de natură politică. În acest sens, fiecare director redactează o declarație de angajament și o declarație de interese, indicând absența oricăror interese care ar putea fi considerate susceptibile de a-i prejudicia independența. Declarațiile respective sînt făcute publice și publicate pe pagina web a Agenției în fiecare an.

18. În cazul în care termenul regulamentar pentru care este desemnat directorul Consiliului de administrație expiră sau a expirat, iar succesorul său nu a fost desemnat de Parlament, directorul respectiv continuă să-și exercite funcția pînă la ocuparea acesteia de către succesorul în funcție.

19. Încetarea funcției de director al Consiliului de administrație poate interveni prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- c) accederii la o altă funcție;
- d) condamnării pentru infracțiuni savîrșire cu intenție și/sau condamnării la privațiune de libertate prin hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată;
- e) existenței unui act de constatare rămas definitiv prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;
- f) aflării în stare de incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010

Articolul 22. Încetarea mandatului

(1) Exercitarea mandatului încetează la expirarea termenului, dacă mandatul nu este prelungit în modul stabilit de lege, sau înainte de termen.

(2) În cazul demnitarului ales, încetarea înainte de termen a mandatului are loc în condițiile prevăzute de legislația specială ce reglementează activitatea demnitarului respectiv.

(3) În cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit în funcție.

(4) Dispozițiile alin.(3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedură de încetare a mandatului înainte de termen.

IV. EXPUNEREA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În cronologia argumentelor de drept expuse, din prisma normelor Constituționale, actelor legislative indicate, a fost creată Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, ca autoritate centrală de reglementare și monitorizare a sectoarelor din domeniul energetic, are statut de persoană juridică și nu se subordonează niciunei alte autorități publice sau private, cu excepția cazurilor stipulate de lege.

Ca cerințe ale Comunității Europene, Legiuitorul a stabilit anumite criterii clare privind desemnarea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și a stabilit în limitele legale o anumită inamovibilitate asigurând astfel independența autorității publice respective, iar respectarea garanțiilor exercitării mandatului este obligatorie pentru autoritatea abilitată cu dreptul de desemnare, în caz contrar - se diminuează esența și semnificația mandatului.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 140 din 29.12.2009 au fost desemnați directorii Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică inclusiv, domnul Victor Parlicov – în funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pe un termen de 6 ani.

În clauza de adoptare a hotărârii în menționate este referința la dispozițiile pe art. 4/2 alin. (4) din Legea cu privire la energetică nr.1525 din 19.02.98.

Precum am citat anterior, art. 4 alin. (6) din Legea menționată stabilește expres că funcția de director al Consiliului de administrație încetează prin demisie sau eliberare din funcție în cazul:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- c) alegerii în altă funcție;
- d) condamnării pentru săvârșire de infracțiuni cu intenție și/sau condamnării la privațiune de libertate prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată;
- e) rămânerii definitive a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;
- f) aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv.

Notă. Cazurile enumerate sunt exhaustive și nu necesită interpretare suplimentară

Prin Hotărârea contestată din 12.07.2013, Parlamentul Republicii Moldova a dispus revocarea dlui Victor Parlicov din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, axându-se pe dispozițiile art. 22 al. (3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16 iulie 2010.

Or, precum am citat anterior, alin. (4) al aceluiași articol [22 –m.a.] stabilesc expres că dispozițiile alin. (3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedură de încetare a mandatului înainte de termen.

Utilizarea de către autorii proiectului a altor termeni decât cei prevăzuți în legea specială, la caz Legea cu privire la energetică, este un truc juridic expirat, iar în pct. 74 din Hotărârea nr.8 din 20.05.2013 pentru controlul constituționalității unor hotărâri ale Parlamentului referitoare la numirea și revocarea Procurorului General, Curtea Constituțională a sancționat atare tentativă camuflată și eșuată specificând expres că (cităm): [...] Curtea reține că abrogarea actului de numire a avut ca efect încetarea mandatului Procurorului General. În scopul garantării independenței persoanei ce exercită o funcție de demnitate publică, normele constituționale și legale impun respectarea exercitării termenului mandatului. De regulă, destituirea presupune o procedură mai complicată decât numirea în funcție sau cel puțin una echivalentă. Procedura de destituire este expres stipulată de lege pentru Procurorul General”.

La caz este o speță similară, iar tentativa de permutare a circumstanțelor cauzei sub incidența altor norme juridice relevă o sfidare totală și o știrbire a imaginii forului legislativ și a corpului de deputați.

Sub aspect procedural precizăm că, în speță că funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nu este o funcție politică, ci o funcție publică exponentă a unui interes public deosebit, ce implică ca cerințe maximă independență și respectarea tuturor rigorilor legalității și imparțialității în exercițiul

funcției și persoana desemnată el nu trebuie să manifeste loialitate și consecvență pentru realizarea scopurilor politice și, ca urmare, nu poate să suporte anumite îngrădiri în exercitarea dreptului de acces liber la justiție.

În pct. 29 din Hotărârea nr.8 din 20.05.2013, Curtea Constituțională a statuat că actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes public deosebit, fac obiect al controlului constituționalității la sesizarea subiecților abilitați cu acest drept.

În același context și conform pct. 47 coroborat cu pct. 48 din Hotărârea citată a Curții Constituționale, s-a specificat că (cităm): „[...] legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiții de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării. Deasemenea este specificat că (cităm): „[...] potrivit jurisprudenței sale anterioare (cazul Muruianu, Urechean etc.), Curtea va controla constituționalitatea actelor cu caracter individual contestate, referitoare la numirea și destituirea Procurorului General, sub aspectul competenței autorității de a adopta actele respective și al procedurii de adoptare.

În concluzie, menționăm că Hotărârea Parlamentului contestată este un act cu caracter individual și se referă la demiterea unei persoane oficiale exponente a unui interes public deosebit, numite pe durata mandatului și este pasibilă controlului constituționalității.

IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În temeiul celor expuse mai sus, în baza art. 135, alin (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, a art. 4, alin (1), lit. a) a Legii cu privire la Curtea Constituțională, precum și a art.4 alin. (1), lit. a) al Codului Jurisdicției Constituționale, solicităm Curții Constituționale a Republicii Moldova să exercite, prin prisma legislației pertinente, controlul Constituționalității:

1. Hotărârii Parlamentului privind revocarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 180 din 12.07.2013

Anexe:

— Hotărârea Parlamentului privind revocarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 180 din 12.07.2013

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE

privind revocarea din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

În temeiul art. 22 alin. (3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Domnul Victor PARLICOV se revocă din funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Art. 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PRESEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR CORMAN

Chișinău 12 iulie 2013.

Nr. 180.

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

**об отзыве с должности генерального директора
Административного совета Национального
агентства по регулированию в энергетике**

На основании части (3) статьи 22 Закона о статусе лиц, исполняющих ответственные государственные должности

Парламент принимает настоящее постановление.

Ст. 1. – Отозвать господина Виктора ПАРЛИКОВА с должности генерального директора Административного совета Национального агентства по регулированию в энергетике.

Ст. 2. – Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

**ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА
ИГОРЬ КОРМАН**

Кишинэу, 12 июля 2013 г.
№ 180.